

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Управління, економіки та права
(назва факультету)
Кафедра Фінансів, банківської справи та страхування
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з
навчально-виховної
роботи
Віталій БОЯРЧУК
“ _____ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фондовий ринок та біржова діяльність

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма «Фондовий ринок та біржова діяльність» для студентів

(назва навчальної дисципліни)

галузі знань Управління і адміністрування, за спеціальністю Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Розробники: к.е.н., доцент Агрес О. Г.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від 12.08. 2024 року № 1

Завідувач кафедри Грицина О. В.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету УЕП

Протокол від “29”08 2024 року № 1

Голова методичної комісії к.е.н., доцент Ковалів В.М.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь

Освітній ступінь: Магістр

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

(шифр і назва)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Характеристика навчальної дисципліни:

Нормативна

Кількість кредитів 4

Загальна кількість годин – 120

Вид контролю: іспит

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 74

для заочної форми навчання – 16

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, структура, функції, закономірності виникнення і функціонування ринку цінних паперів

Поняття ринку цінних паперів та його фінансових інструментів. Структура ринку цінних паперів. Функції ринку цінних паперів. Принципи становлення та розвитку фондового ринку.

Тема 2. Ринок акцій.

Поняття та види акцій. Взаємні права і обов'язки акціонерів та емітентів. Класифікація цін на акції. Характеристика значного та контрольного пакетів акцій. Дохід від акцій. Оцінка акцій та економіко-статистичні показники їх обігу.

Тема 3. Ринок облігацій.

Поняття облігацій як боргових цінних паперів. Взаємні права і обов'язки емітентів і власників облігацій. Вартісна оцінка облігацій. Доходність облігацій.

Тема 4. Ринок векселів

Економічний зміст, види та функції векселів. Характеристика обігу векселів. Операції банків з векселями.

Тема 5. Біржовий та позабіржовий ринок цінних паперів

Історія виникнення та розвитку фондових бірж. Загальна характеристика та функції фондової біржі. Загальна характеристика та функції фондової біржі. Позабіржовий ринок цінних паперів.

Тема 6. Учасники ринку цінних паперів

Емітенти цінних паперів. Інвестори на ринку цінних паперів. Взаємодія між емітентом та інвестором. Професійні учасники на ринку цінних паперів

Тема 7. Державне регулювання ринку цінних паперів

Необхідність, мета і функції державного регулювання ринку цінних паперів. Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Органи державного регулювання ринку цінних паперів. Регулювання інформаційного забезпечення фондового ринку. Контрольна функція держави на ринку цінних паперів.

Тема 8. Особливості розвитку ринку цінних паперів України.

Сучасний стан, тенденції та закономірності розвитку вітчизняного фондового

ринку. Пріоритети та перспективи розвитку фондового ринку України.

Тема 9. Аналіз стратегій трейдингу на фондовому ринку: принципи, інструменти та ризики.

Основні види трейдингу на фондовому ринку. Інструменти технічного та фундаментального аналізу при розробці трейдингових стратегій. Ризики при проведенні трейдингових операцій на фондовому ринку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с. р.	л		п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки <u>4</u> Семестр <u>7</u>						Рік підготовки <u>4</u> Семестр <u>7</u>					
Тема 1.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 2	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 3.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 4	10	1	1			8	10	0,5	0,5			9
Тема 5	10	2	2			6	10	0,5	0,5			9
Тема 6	10	1	1			8	10	0,5	1			8,5
Тема 7	10	2	2			6	10	0,5	1			8,5
Тема 8	10	2	2			6	10	0,5	1			8,5
Тема 9	10	2	2			6	10	0,5	1			8,5
Усього годин	90	16	16			58	90	6	8			76
Індивідуальне завдання												
Іспит	30					30	30					30
Усього годин	120	16	16			30	58	120	6	8		30

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Години
1.	Сутність, структура, функції, закономірності виникнення і функціонування ринку цінних паперів	2
2.	Ринок акцій	2
3.	Ринок облігацій	2
4.	Ринок векселів	1
5.	Біржовий та позабіржовий ринок цінних паперів	2
6.	Учасники ринку цінних паперів	1
7.	Державне регулювання ринку цінних паперів	2
8.	Особливості розвитку ринку цінних паперів України	2

9.	Аналіз стратегій трейдингу на фондовому ринку: принципи, інструменти та ризики	2
----	--	---

5. Теми винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення ринку цінних паперів. 2. Розкрийте економічний зміст цінного паперу та охарактеризуйте його основні ознаки. 3. Які цінні папери вважаються пайовими? 4. Дайте визначення боргових цінних паперів. 5. Охарактеризуйте похідні цінні папери. 6. Які існують типи цінних паперів? 7. Які види цінних паперів можуть випускатися і здійснювати обіг на українському фондовому ринку? 8. Чим характеризується первинний ринок цінних паперів? 9. В чому полягають особливості вторинного ринку цінних паперів? 10. Як здійснюється біржова торгівля цінними паперами? 11. Охарактеризуйте основні елементи, на які поділяється фондовий ринок в залежності від технології торгівлі цінними паперами. 12. Яку роль виконують грошовий ринок і ринок капіталів? 13. Які функції виконує ринок цінних паперів? 14. На яких принципах базується розвиток фондового ринку?
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Які права і обов'язки має акціонер? 2. Назвіть, які переваги мають власники привілейованих акцій. 3. У яких випадках акціонерні товариства можуть випускати преміальні акції? 4. Що означає „вільний обіг акцій” і „обмежений обіг акцій”? 5. Як класифікуються акції в залежності від ступеню ризику і величини доходності? 6. Яка ціна акції вважається емісійною? 7. Під впливом яких основних факторів формується ринкова ціна акції? 8. Дайте характеристику значних та контрольних пакетів акцій. 9. Розкрийте механізм виплати дивідендів у виді акцій. 10. Що означають поняття „покритий дивіденд” і „непокритий дивіденд”? 11. В чому полягає відмінність методу балансової вартості від методу ліквідаційної вартості? 12. Як здійснюється оцінка привілейованих акцій? 13. Як визначається ринкова ціна простих акцій з постійним темпом приросту дивідендів? 14. У чому полягають особливості оцінки простих акцій з непостійним приростом дивідендів?
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення облігацій як боргових цінних паперів. 2. Які права і обов'язки мають емітенти і власники облігацій? 3. Охарактеризуйте поділ облігацій за емітентами. 4. Поясніть, чому державні облігації вважаються надійними та ліквідними цінними паперами. 5. Як ризнують облігації за методом виплати доходів? 6. Чому окремі види облігацій вважаються забезпеченими? 7. Наведіть класифікацію облігацій за ознакою ієрархії вимог. 8. Назвіть види вартісної оцінки облігацій. 9. Як визначається теперішня вартість облігації? <p>Дайте характеристику основних видів доходу від облігацій</p>
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте коротку історичну довідку запровадження вексельного обігу. 2. Розкрийте економічний зміст простого векселя. 3. Як здійснюється обіг переказного векселя? 4. Які терміни платежу може мати вексель? 5. Охарактеризуйте основні види векселів. 6. У чому полягає сутність і роль індосаменту векселів? 7. Що означає акцепт векселя? 8. У яких випадках здійснюється опротестування векселя? 9. Розкрийте зміст і послідовність банківської операції дисконтування векселя. 10. Що являє собою банківська операція доміциляції векселя?

	<ol style="list-style-type: none"> 11. Яким чином здійснюється інкасування банком векселя? 12. Охарактеризуйте банківський аваль векселів. 13. Як відбувається кредитування під заставу векселів? 14. Яким чином здійснюється обіг векселів на міжбанківському ринку?
5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте історичний розвиток вітчизняного біржового ринку цінних паперів. 2. У чому полягає некомерційний та безприбутковий характер діяльності фондової біржі? 3. Із яких джерел формується дохід фондової біржі? 4. Які функції виконує фондова біржа? 5. За якими напрямками регламентується діяльність Української фондової біржі її Правилами? 6. Як здійснюється допуск цінних паперів до офіційного та позаофіційного котирування на Українській фондовій біржі? 7. Що є підставою для вилучення цінних паперів з офіційного котирування на Українській фондовій біржі? 8. Охарактеризуйте основні види біржових угод. 9. У виді яких наказів даються доручення брокерам на купівлю-продаж цінних паперів? 10. Як реалізуються зустрічні замовлення на фондовій біржі? 11. Назвіть основні правила здійснення комп'ютерних торгів на фондовій біржі. 12. У чому полягає роль позабіржового ринку цінних паперів і які функції він виконує?
6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте сутність та мету емісії цінних паперів. 2. У чому полягають особливості випуску цінних паперів окремими емітентами на фондовому ринку України? 3. Які функції виконують емітенти на ринку цінних паперів? 4. Розкрийте поняття та охарактеризуйте цілі інвестиційної діяльності на фондовому ринку. 5. Які бувають види інвестиційних портфелів?
7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте сутність та мету державного регулювання ринку цінних паперів. 2. Назвіть основні форми державного втручання в діяльність учасників ринку цінних паперів. 3. У чому полягають особливості регулювання первинного і вторинного ринку цінних паперів? 4. Які функції виконує держава у сфері регулювання фондового ринку? 5. Охарактеризуйте законодавче забезпечення державою регулювання ринку цінних паперів. 6. Назвіть основні завдання Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. 7. З якою метою створюються саморегулювльні організації? 8. Проаналізуйте характер контролю з боку держави за розвитком фондового ринку в Україні.
8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Які чинники визначають ситуацію на сучасному фондовому ринку України? 2. Охарактеризуйте вплив приватизаційних процесів на вітчизняний фондовий ринок. 3. Виділіть основні проблеми розвитку ринку цінних паперів України. 4. Розкрийте ситуацію на українському ринку боргових фінансових інструментів. 5. Визначте пріоритетні напрями розвитку ринку цінних паперів України.
9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте різницю між активним та пасивним підходами до трейдингу. 2. Яким чином фундаментальний та технічний аналіз впливають на вибір стратегії? 3. Що таке індикатори технічного аналізу, і як вони допомагають трейдерам? 4. Як використовувати фінансові звіти та економічні новини для прогнозування рухів на ринку?

6. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, обговорення.)
2. Наочні методи (ілюстрація, демонстрація, наочні матеріали)
3. Практичні методи: вправи, практичні роботи, реферати, самостійна робота, проектна діяльність)

7. Методи контролю:

- Усне опитування (фронтальне, індивідуальне детальний аналіз відповідей студентів),
2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка(економічні диктанти, вирішення задач та ситуаційних вправ, складання тез, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо),
 3. Практична перевірка(здійснення складання, налагодження, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації , вирішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.
 4. Стандартизований контроль (тести).
- Види контролю: Поточний контроль, проміжний та семестровий контроль

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50балів)										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
розділ 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		50 балів	100
5	5	5	5	5	5	5	7	8			

T1, T2 ... T9 – теми

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Базова

1. Кальний С. В. Інвестування: практикум : навчальний посібник / С. В. Кальний. Київ : Видавництво «Наукова столиця», 2020. 135 с.
2. Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: Рішення НКЦПФР від 27.12.2012 № 1925.
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI.
4. Біржовий фондовий ринок в Україні: навч. посібник. Бурмака М. О, Бутенко Д. С., Долінський Л. Б. та ін. К.: АДС УМКЦентр, 2014. 412 с.
5. Фондовий ринок: підручник. В 2-х кн. Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. К., 2016. 686 с.

Допоміжна

1. Поважний О. С. Цінні папери і фондовий ринок : навч. посіб. / О. С. Поважний, Н. С. Орлова, А. Л. Свечкіна. 2-ге вид., виправл. і допов. Львів : Магнолія 2006, 2012. 360 с.

2. Петухова, О.М. Інвестування: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018 335 с.
3. Сохацька О., Фундаментальний та технічний аналіз цін товарних та фінансових ринків / Роговська- Ішук І., Вінницький С. К.: Кондор, 2012. 305 с.
4. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL : [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
5. Статистика та аналітичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку : URL : [http://www. nssmc.gov](http://www.nssmc.gov).
6. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг.ред. Арутюнян С.С. / Арутюнян С. С., Добриніна Л.В. та інші. К : Гуляєва В.М., 2018. 484 с
7. Швайка, М. А. Банківська система України: проблеми становлення і удосконалення / М. А. Швайка; упоряд., заг. ред. Овсянникова О. М. ; Асоц. деп. Верховної Ради України. – К. : Вид-во Київ. міжнар. ун-ту, 2010. – 760 с.

Інформаційні ресурси

– Мережа INTERNET

– Бібліотека ЛНУП: м. Дубляни, вул. В.Великого, 1; тел. 22-45-915

– Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72

– Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26

– Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41

– Центральна міська бібліотека ім Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81

– Бібліотека Львівської комерційної академії (вул. Туган-Барановського, 10, тел 79-76-40).

Електронні ресурси

1. <http://bank.gov.ua>
2. <http://www.minfin.gov.ua>
3. <http://finance-library.com.ua>
4. <http://pidruchniki.ws>